

Begrænset elnet forsinket elektrificering af fjernvarmen

april 2026

Elektrificering af fjernvarmen gennem elkedler og varmepumper er en central del af den grønne omstilling. Det gør det muligt at udnytte mere vedvarende el i varmeproduktionen og bidrage med fleksibilitet i elsystemet.

En medlemsundersøgelse blandt Dansk Fjernvarmes medlemmer viser, at sektoren har et stort ønske om at elektrificere, med planer om elektrificering af yderligere 1,8 GW elkedler og varmepumper i fjernvarmen over de næste 5 år. Samtidig oplever flere selskaber allerede begrænsninger i elnettet, herunder forsinkelser eller mindre tilgængelig kapacitet end ønsket, når nye anlæg tilsluttes.

Dansk Fjernvarmes har blandt sine medlemmer undersøgt elnettets manglende kapacitet, og hvad konsekvensen er for elektrificeringen af danskernes fjernvarme.

Undersøgelsen viser, at cirka hver 4 fjernvarmeselskab (53 ud af 197 selskaber) oplever forsinkelser og/eller begrænset kapacitet i elnettet i forhold til at få tilsluttet elbaserede varmeproduktionsanlæg som store elkedler og varmepumper.

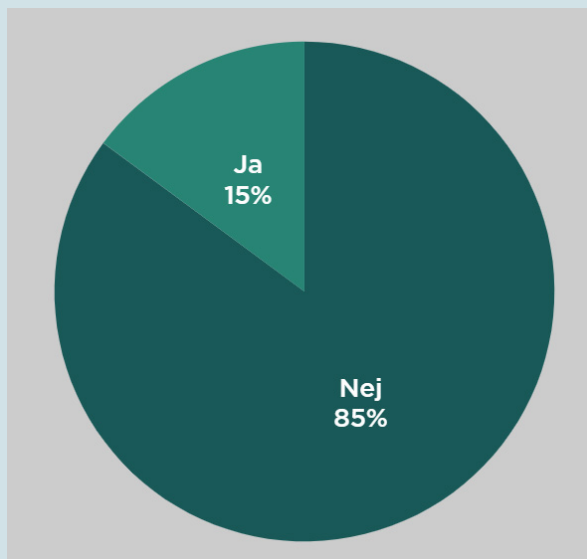
Dette var vel at mærke før Energinet og netvirksomhederne satte nye tilslutninger på pause i begyndelsen af marts 2026. Undersøgelsen viser, at omkring 15 procent af selskaberne (29 ud af 197 selskaber) inden for de seneste tre år har oplevet forsinkelser i tilslutning af anlæg.

Den samlede forsinkede elkapacitet udgør 544 MW, svarende til 20 MW i gennemsnit pr. selskab. Forsinkelserne varierer fra 3 måneder til 5 år, med en gennemsnitlig forsinkelse på 19 måneder.

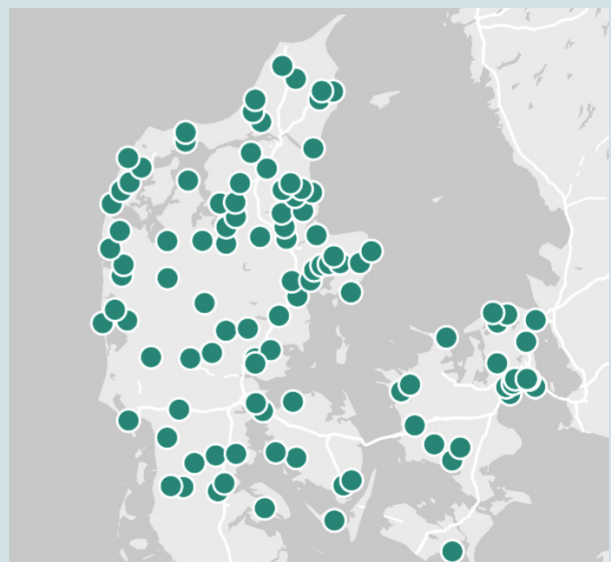
Den begrænsede adgang til elnettet har betydet, at over en tredjedel af de ramte selskaber (10 ud af 29 selskaber) er blevet nødt til at vælge alternative produktionsløsninger blandt andet biomasse eller gas for at dække deres varmforsyningspligt overfor deres varmeforbrugere.

Samtidig har 21 procent (40 ud af 188 selskaber) oplevet, at der har været mindre rådighed i elnettet, end hvad selskaberne har ønsket at tilslutte af elbaseret varmeproduktion.

15 pct. af fjernvarmeselskaberne har de seneste tre år oplevet forsinkelser på 19 måneder i gennemsnit, når de vil tilslutte elkedler og/eller varmepumper.

Fjernvarmen ønsker, som minimum, at tilslutte yderligere 1,8 GW elbaseret varmeproduktion over de næste 5 år.

Ønsket om tilsluttet kapacitet har været over dobbelt så højt end den faktiske tilsluttede kapacitet (ønske: 13,4 MW, realiseret: 6,2 MW).

Blandt de selskaber, der har undersøgt deres nettilslutningsmuligheder for elektrificering inden for de næste par år, kan 29 procent ikke få tilsluttet den ønskede kapacitet, mens 37 procent ikke kan få tilsluttet elbaseret varmeproduktion inden for den ønskede tidsramme.

Resultaterne fra undersøgelserne konkluderer, at elnettet allerede i dag fungerer som en flaskehals for elektrificering af fjernvarmen, og hvis flaskehalsen ikke løses, vil det gå ud over mere elektrificering af fjernvarmen.

Behovet for elkapacitet stiger yderligere i takt med fjernvarmeselskabernes ønske om at tilslutte yderligere 1,8 GW planlagte elbaserede produktionsanlæg over de næste fem år.

I 2025 er der registreret omkring 2,4 GW elkedler og 0,3 GW (300 MW) varmepumper. De planlagte projekter på 1,8 GW er en markant men nødvendig forøgelse, hvis vi skal holde fasten i elektrificeringen i fjernvarmen.

I dag er langt størstedelen af fjernvarmeselskabernes elkedler tilsluttet med såkaldt "begrænset netadgang", hvilket giver den lokale netvirksomhed ret til at afkoble elkedlen, hvis der ikke er mere kapacitet i elnettet. Tilslutning af de nuværende elkedler er derfor sket uden at reducere den ledige kapacitet til andre projekter.

På den måde er fjernvarmens elkedler langt mere net-venlige end f.eks. store batterier, der oftest er tilsluttet med fuld netadgang. Varmepumper i fjernvarmeproduktionen er oftest tilsluttet med fuld netadgang, men er yderst energieffektive og 1 kWh el omdannes i en varmepumpe til 3 kWh varme. Derfor kræver varmepumper mindre kapacitet fra elnettet for at levere et stort varmeoutput.

Dansk Fjernvarme anbefaler:

Med de seneste udmeldinger om begrænsninger i mulighederne for tilslutning til elnettet er der skabt usikkerhed om elektrificeringen af fjernvarmen, som er en grundsten for elektrificering af varmeforsyningen i Danmark.

Dansk Fjernvarme kommer med en række anbefalinger, som skal bidrage til at løse flaskehalsen i elnettet og fortsætte elektrificeringen af fjernvarmeproduktionen.

1. Energinet og netvirksomheder skal anerkende fjernvarmens kritiske funktion i elsystemet og tage højde for, at fjernvarmens elkedler og varmepumper har en høj grad af fleksibilitet, der kan udnyttes til at reducere belastningen af elnettet
2. Prioriter samfundsøkonomiske projekter, som bidrager til at udfase blandt andet fossil energi
3. Reserver kapacitet til videreudvikling af eksisterende og stedbunden forsynings- og energiinfrastruktur
4. Udnyt muligheder for samplacering og lokal optimering af produktion og forbrug